

НЕСПЕЦИФІЧНА РЕЗИСТЕНТНІСТЬ ОРГАНІЗМУ ТЕЛЯТ РАНЬОГО ВІКУ ЗА ДІЇ ЛІПОСОМАЛЬНОГО ПРЕПАРАТУ

М. І. Рацький, Д. І. Мудрак, І. О. Матюха
mratskiy@ukr.net

Інститут біології тварин НААН, м. Львів, Україна

Неспецифічна резистентність організму тварин відіграє визначальну роль у формуванні їх опірності до інфекційних хвороб, чутливості до засобів специфічної профілактики, а у випадку захворювань зумовлює активний імунологічний захист, звільнення від збудників і визначає прогноз життя і продуктивності. Отже, профілактика імунodefіцитного стану новонароджених тварин повинна бути спрямована перш за все на підвищення природної резистентності організму матерів.

Дослідження проводили у ТОВ «Молочні ріки» Бродівського р-ну Львівської обл. на трьох групах корів чорно-рябої молочної породи останнього місяця тільності, розділених за принципом аналогів по п'ять тварин у кожній. Коровам контрольної групи за 20 та 10 діб до передбачуваного отелення внутрішньом'язово вводили ізотонічний розчин натрію хлориду, тваринам першої та другої дослідних груп — вітаміни А, D₃, Е, лецитин, L-метіонін, L-аргінін, натрію селеніт у формі ліпосомальної емульсії дозою 0,04 мл/кг маси тіла. Телятам, отриманим від корів другої дослідної групи, вітаміни А, D₃, Е, лецитин, L-метіонін, L-аргінін, натрію селеніт у формі ліпосомальної емульсії вводили внутрішньом'язово у вказаній дозі у 3-добовому віці. Телятам, отриманим від корів першої дослідної групи відповідно вводили ізотонічний розчин натрію хлориду. Матеріалом для досліджень слугувала кров телят, яку брали у 3-, 7-, 14- та 21-добовому віці.

Парентеральне введення коровам за місяць до отелення досліджуваного препарату суттєво впливало на формування клітинних та гуморальних факторів неспецифічної резистентності організму одержаних від них телят. Зокрема, у телят обох дослідних груп фагоцитарна активність нейтрофілів крові була вищою, ніж у контрольній, у всі періоди досліджень. Вірогідними були різниці у крові телят другої дослідної групи ($P < 0,05$).

У крові телят другої дослідної групи, яким у 3-х добовому віці вводили досліджуваний ліпосомальний препарат, фагоцитарний індекс був вищим на 14-ту добу життя, ніж у тварин контрольної групи ($P < 0,05$). При цьому фагоцитарне число у телят другої дослідної групи було більшим порівняно з контролем протягом усього періоду досліджень ($P < 0,05$; $P < 0,001$), а у телят першої групи — лише на 14-ту добу життя ($P < 0,05$).

Дослідження гуморальної ланки природної резистентності показало, що у телят другої дослідної групи бактерицидна активність сироватки крові була вищою у всі періоди досліджень ($P < 0,05$ – $0,001$), а лізоцимна — на 7- та 21-шу добу життя ($P < 0,01$; $P < 0,05$) порівняно з контролем. У сироватці крові телят першої дослідної групи бактерицидна активність була вища, порівняно з тваринами контрольної групи, лише на 14-ту добу життя ($P < 0,05$).

Парентеральне введення коровам дослідних груп за місяць до отелення і телятам другої дослідної групи у 3-денному віці препарату впливало на вміст циркулюючих імунних комплексів в організмі телят. Зокрема, у телят обох дослідних груп вміст ЦІК у сироватці крові був нижчий, ніж у контрольній у всі періоди досліджень. Проте різниця виявилась вірогідною у крові телят другої дослідної групи лише на 14-ту добу життя ($P < 0,05$).

Отже, введення коровам в останній місяць вітамінів А, D₃, Е, лізину, метіоніну, аргініну та натрію селеніту у складі ліпосомальної емульсії проявляє стимулювальний вплив на активність клітинної і гуморальної ланки природної резистентності народжених від них телят. При цьому введення телятам у 3-добовому віці досліджуваного препарату проявляє більш виражений вплив на досліджувані показники неспецифічної резистентності.